

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna

2. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Örebro län
701 86 Örebro

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Örebro läns beslut den 11 december 2019 (bilaga 1)
dnr 218-7995-2019

SAKEN

Licensjakt efter lodjur enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Jaktkritikernas yrkanden om allmänna förbud.

Förvaltningsrätten avslår Jaktkritikernas yrkanden gällande särskilda utredningsåtgärder och ålägganden för länsstyrelsen.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Örebro län har beslutat om licensjakt efter högst 7 lodjur i Örebro län 2020. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 1 till och med 31 mars 2020 eller den tidigare tidpunkt då jakten avslutas. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut. För det fall att förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 1 mars 2020 yrkas omedelbar inhibition av beslutet. Föreningen yrkar också att jakt på lodjur och lodjursungar ska förbjudas helt, att all hundanvändning för att förfölja och jaga lodjur ska förbjudas, att veterinär- och djurvälståndsexpertiska ska utfärda ett yttrande om hundjakt efter lodjur (med särskild bedömning av den nya typen av s.k. plotthund), att spårning med motorfordon inte får tillåtas, att allt trofésamlade av fridlysta arter ska förbjudas oavsett jakt- eller döds sätt, att 5 § djurskyddslagen och 27 § jaktlagen ska tolkas vad gäller överansträngning av djur, de nya jakthundstyperna och jakt under vintertid med hög snö, samt att länsstyrelsen bl.a. ska beskriva vissa lagtolkningar.

Föreningen anför bl.a. följande. Länsstyrelsen bryter mot EU-rätten genom att inte ta hänsyn till EU-domstolens dom den 10 oktober 2019 i mål C 674/17. I domen fastställs i punkt 37 att undantag enligt artikel 16.1 e (art- och habitatdirektivet) inte får användas för licens-/skydds jakt.

Lodjuret är en fredad art som är rödlistad, klassad som hotad och knappt överstigit populationsantalet för gynnsam bevarandestatus. Den skandinaviska lodjurspopulationen har minskat mellan 2017/2018 och 2018/2019

och då är inte den illegala jakten inräknad. Det finns inget utrymme för licensjakt. Den illegala jakten måste elimineras före licensjakt kan bli aktuell. I beräkningen av lodjurspopulationen ingår även döda årsungar vilket medför att siffrorna inte stämmer, utan överskattas. I Örebro län har lodjursstammen knappt överstigit miniminivån och förvaltningsrätten har 2019 bedömt att ett jaktuttag om tre lodjur var för omfattande.

En genetisk forskningsrapport visar att den svenska lodjursstammen innehåller en mycket låg grad av genetisk variation beroende på att invandring från öst har varit och fortfarande är obefintlig. När Statens Veterinärmedicinska anstalt under 2012-2013 undersökte döda lodjur hade 18 lodjur genetiska defekter.

EU-kommissionen har ändrat sina riktlinjer för statligt stöd inom jordbrukssektorn för att göra det möjligt för medlemsstaterna att bevilja full ersättning till jordbrukare för skador orsakade av fridlysta djur, såsom varg, björn och lodjur. Ändringarna gör det möjligt att helt ersätta kostnaderna för investeringar som gjorts för att förhindra sådana skador, t.ex. bygga elstängsel eller förvärva boskapsvaktande hundar. Genom förbättrade och generösa ersättningsregler finns det en annan lämplig lösning än jakt.

Länsstyrelsens redogörelse för strikt kontroll är otillräcklig. Det sker ingen kontroll av hur licensjakten efter lodjur sker i praktiken. Varje jägare ska vara under kontroll hela tiden, annars är det bara en kontrollerad jakt, inte strängt kontrollerad. Det finns inte någon redogörelse för hur många kontrollanter, besiktningsmän, som finns ute i fält och om dessa är oberoende.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut samt yrkar inhibition.

Föreningen anför bl.a. följande. Beslutet uppfyller inte de högt ställda krav som ska ställs för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art enligt nationell rätt och EU:s art och habitatdirektiv. Föreningen hänvisar till EU-domstolens dom den 10 oktober 2019 i mål C674/17 gällande den beslutande myndighetens ansvar för att bevisa skälen för undantag från det strikta skydd som bl.a. lodjur åtnjuter.

Det finns vare sig i den nationella lagstiftningen eller i art och habitatdirektivet något stöd för att hänvisa till förvaltningsmål som är angivna av länsstyrelsen för att tillåta jakt på en strikt skyddad art. Det finns heller inte olägenheter i länet som kan motivera eller försvara licensjakten. Inträffade skador på tamdjur har varit ytterst få i Örebro län. Skydds jakt kan användas för hantering av särskilda individer av lodjur som orsakar dokumenterad allvarlig skada. Det finns inte belägg för att en större lodjursstam skulle orsaka betydande skador.

Jakten inte är selektiv och sker inte under strängt kontrollerade former. Risken för överskjutning är betydande.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING M.M.

Av 3 § första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att lo och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. lo ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 a i art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. I artikel 16.1 a – e anges för vilka syften och under vilka förutsättningar undantag från dessa bestämmelser får göras.

EU-domstolen har i en dom den 10 oktober 2019 i mål C-674/17 uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). För sådana undantag krävs bl.a. att de mål som eftersträvas med jakten klart, tydligt och underbyggt anges, att den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att jakt är lämpligt för att uppnå målen, att det i tillräcklig mån har fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att

jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Undantag enligt artikel 16.1 e får tillämpas endast i fall då bestämmelserna i 16.1 a – d inte är relevanta (punkt 37).

I fråga om gynnsam bevarandestatus och kraven på begränsad omfattning bedömde EU-domstolen det aktuella jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Inledande avgränsning av prövningen

Jaktkritikerna har framställt ett antal yrkanden som gäller jakt och lodjursjakt generellt, såsom totala förbud mot viss typ av jakt och vissa jaktmetoder. Föreningen har också yrkat att veterinär- och djurvälståndsexpertis ska utfärda ett intyg gällande hundjakt efter lodjur, samt att länsstyrelsen ska yttra sig i vissa avseenden.

Förvaltningsrätten kan inom ramen för detta mål bara överpröva det enskilda beslut som länsstyrelsen har fattat. Att beslutet tillåter viss jakt och innefattar villkor om vissa jaktmetoder medför inte att rätten kan pröva frågor om allmänna förbud mot detta. Jaktkritikernas yrkanden om allmänna förbud ska därmed avvisas.

Vad gäller yrkandena om expertintyg och ålägganden för länsstyrelsen finner förvaltningsrätten att målets utredning inte kräver sådana åtgärder. Jaktkritikernas yrkanden gällande särskilda utredningsåtgärder och ålägganden för länsstyrelsen ska därför avslås.

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 7 lodjur är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Förutsättningar för licensjakt efter lodjur med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål C-674/17 uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a – d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen i målet framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta om licensjakt på lodjur i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgörande (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. Av EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 framgår dock att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte, samt om det kan uppnås genom en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten bedömer att det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsens syfte med licensjakten är att stabilisera populationsstorleken och därmed förebygga skador orsakade av lodjur på fårnäringen. Att minska tätheten av lodjur i Örebro län där både varg och lodjur finns bedöms som nödvändigt för att minska risken för angrepp på tamdjur och därigenom förbättra möjligheter till samexistens och minska människors oro kring rovdjur. En ökande lodjursstam ökar risken för angrepp och socioekonomiska kostnader, vilket kan leda till minskad acceptans. Licensjakt kan även bidra till att minska predationstrycket på rådjur, framförallt i den norra länsdelen. Rådjur utgör det huvudsakliga bytestjuret och de nuvarande signalerna om en minskande rådjurspopulation i norra länsdelen kan framledes leda till att även lodjuren minskar, eftersom de två arterna påverkar varandra.

Förvaltningsrätten anser att det syfte som länsstyrelsen har angett är acceptabelt i sig och finner inte anledning att ifrågasätta grunden för detta. Detta gäller även med beaktande av invändningar från de klagande föreningarna, såsom gällande omfattningen av skador orsakade av lodjur. Förvaltningsrätten bedömer att en fritt växande lodjursstam kan förväntas medföra ökade

skaderisker och i förlängningen andra oönskade effekter som kan få negativa konsekvenser för den gynnsamma bevarandestatusen. En licensjakt kan förebygga ökade konflikter mellan människa och rovdjur, samt bibehålla en hög acceptans för lodjur och rovdjursförvaltningen. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade jakten även kan anses vara ändamålsenlig i förhållande till angivet syfte.

Gällande frågan om det finns någon annan lämplig lösning har länsstyrelsen angett alternativa lösningar, i form av stängsling, skrämnel, ökad bevakning m.m., men bedömt att dessa alternativ inte är tillräckligt effektiva eller lämpliga på storskalig nivå.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig mån har fastställt att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt. De förslag som de klagande föreningarna har framfört kan, enligt förvaltningsrättens mening, inte bedömas som alternativa lösningar i förhållande till syftet med jakten. De är i stället att anse som parallella insatser till licensjakt. Det finns därmed ingen annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på lodjur betydelse i denna bedömning.

Länsstyrelsen har bedömt att den beslutade licensjakten omfattande högst 7 lodjur inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Det nationella referensvärdet för lodjur är fastställt till 870 individer och studier

har visat att lodjursstammen har god genetisk status och inte är hotad på nationell nivå. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur, som för det mellersta förvaltningsområdet är 62 föryngringar per år och för Örebro län är 7 föryngringar. I inventeringen 2018/2019 konstaterades 85 familjegrupper av lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet och 9 familjegrupper i Örebro län (motsvarande cirka 54 lodjur).

Jaktkritikerna har ifrågasatt länsstyrelsens bedömning med hänvisning till bl.a. osäkerheten i beräkningarna.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta de angivna inventeringsuppgifterna, vilka måste vara utgångspunkten i bedömningen av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Det senaste inventeringsresultatet visar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst 7 lodjur inom Örebro län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit att den totala licensjakten på lodjur i Sverige detta år medför sådan risk.

Det kan vidare konstateras att lodjursstammens naturliga utbredningsområde sannolikt inte kommer att minska inom en överskådlig framtid och att det finns en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek och sammansättning

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska enligt Högsta förvaltningsdomstolen förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av EU-domstolens dom i ovan angivet mål C-674/17 följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Länsstyrelsen har angett att länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har samverkat kring licensjakten. Förvaltningsområdets totala jaktuttag bibehåller lodjurspopulationen över miniminivån om 62 föryngringar. Länsstyrelserna inom förvaltningsområdet bedömer även att det utöver licensjakten finns utrymme för skydds jakt under 2020, om behovet skulle uppstå. Örebro län är en del av lodjurspopulationens kärnområde och inventeringarna visar att lodjuren finns spridda över hela länet. Ett jaktuttag på sju lodjur lämnar god marginal till miniminivån och påverkar inte den regionala miniminivån eller det nationella referensvärdet.

Förvaltningsrätten har redan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får enligt förvaltningsrättens mening även anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste lodjursinventeringen i länet. Den beslutade jakten får också anses uppfylla kraven på begränsningar i omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande

av den totala omfattningen av svensk licensjakt på lodjur detta år. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit någon särskild risk i nutid, kopplad till genetisk sårbarhet eller annat, som ger stöd för att den beslutade jakten på annat sätt riskerar stammens sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga avgränsningar, krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll av hur många lodjur som återstår av tilldelningen och krav gällande bl.a. besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innebär att det finns effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet

uppfyller därmed, enligt förvaltningsrättens bedömning, kravet på att jakten ska ske under strängt kontrollerade förhållanden.

Jakten har begränsats till 7 lodjur inom hela länet. Inventeringar visar att lodjuren finns spridda över hela länet. Förvaltningsrätten har redan bedömt att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för lodjuret och anser att beslutet i tillräcklig mån även uppfyller kravet på selektivitet.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 7 lodjur i Örebro län är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten. Överklagandena ska därför avslås. Då förvaltningsrätten genom denna dom slutligt avgör målet förfaller Jaktkritikernas och Svenska Rovdjursföreningens yrkanden om inhibition.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Rådmannen [REDACTED]

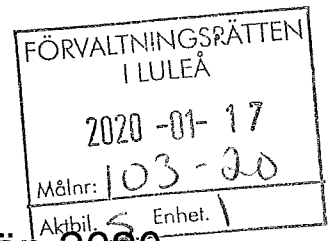
I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] deltagit. [REDACTED] har föredragit målet.

Beslut

Datum
2019-12-11

Diarienummer
218-7995-2019

Skickas enligt sändlista

Beslut om licensjakt efter lodjur i Örebro län 2020

Beslut

Länsstyrelsen i Örebro län beslutar om licensjakt efter sju (7) lodjur i Örebro län.

Jakten får bedrivas från och med 1 mars 2020 till och med 31 mars 2020 eller till den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Villkor för jakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Antal djur och jaktområde

Jakten omfattar högst sju (7) lodjur. Lodjur får fällas oavsett djurets ålder och kön. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Jaktområdet omfattar hela Örebro län. Lodjur som fälls där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Jakttid på dygnet

Lodjur får enligt 9 § jaktförordningen jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Söka efter spår

Motordrivet fordon får i samband med jakt användas för att på befintligt vägnät söka efter lodjursspår. Detta utgör ett undantag enligt 24 d § andra stycket jaktförordningen från förbudet i 31 § jaktlagen att bedriva jakt från motordrivet fortkaffningsmedel.

Detta undantag innebär att sökande längs med väg får ske för så kallad ringning av djuren för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Observera att terrängkörningslagens (1975:1313) bestämmelser gäller.

Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Länsstyrelsen erinrar om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

Tillåtna jaktmedel

I 6, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur. Endast kulgevär lägst klass 2 och hagel kaliber 12, 16 eller 20 får användas. Fångstredskap är inte tillåtet.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter lo ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter samma lodjur under samma dag. Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 9 § djurskyddslagen (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

Rätt att bedriva jakt

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska enligt 49 § jaktförordningen registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister.

Anmälan kan göras på följande sätt:

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>

Jägarens ansvar

Var och en som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur jakten fortskrider i området. Den som jagar ett lodjur sedan jakten avlysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:25) specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

Läs noga igenom instruktionerna i bilaga 1.

Anmälan och hantering av fällt lodjur

Anmälan av fällt djur

Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen senast inom en timme efter att djuret är påskjutet eller fällt.

Anmälan av fällt lodjur ska ske till telefon **010-224 8271, knappval 2**.

Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till skytten
2. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare
3. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
4. Var lodjuret fällts (koordinater eller plats är synlig på karta 1:100 000)
5. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det fällda djuret ska hanteras. Länsstyrelsens besiktningsperson kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Platsundersökning och eftersök av påskjutet djur

Den som påskjutit lodjur ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att det påskjutna lodjuret är skadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

- a. djuret påträffats dött
- b. djuret påträffats skadat och avlivats
- c. kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
- d. djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsperson och tillsammans med besiktningspersonen och den som påskjutit lodjuret genomföra

en fältkontroll och följa upp vad som skett efter avlossat skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningspersonen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett *R3 Påskjutet lodjur– platsundersökning och eftersök*, du hittar blanketten här: <https://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur avräknas såvida det inte har påvisats att djuret är oskadat.

Besiktning av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningsperson besiktar samtliga fällda lodjur. Besiktningspersonen fyller tillsammans med skytten i blanketterna:

- *L1 Registrering av fälld lo*, du hittar blanketten här: <https://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>
- *L2 Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo*, du hittar blanketten här: <https://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsperson.

Besiktningspersonen tar vid besiktning ett hudprov (cirka 1 x 4 cm) och märker lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt.

Flådd kropp inklusive huvudet och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningspersonens försorg. Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inre organ får inte tas ur. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in.

Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten *L1 Registrering av fälld lo*.

I försändelsen av djurkroppen ska även bifogas en kopia av blanketten *L2 Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo*. Lodjur eller delar av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Om besiktningspersonen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Hela lodjuret tillfaller staten om skytten på besiktningspersonens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats, om skottplatsen inte kan återfinnas, om skytten vägrar att visa djurkroppen, eller om skytten vägrar att lämna ifrån sig alla proverna.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Skinnet av det fällda lodjuret tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att ovanstående uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har samlats in, samt att

jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut. Jakträttshavaren får överlåta fällt lodjur till annan person.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter kraniet mot en avgift kan återlämnas till jakträttshavaren, eller den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till. Önskas kraniet tillbaka ska detta anges särskilt på blanketten *L2 Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo*. Kraniet märks med mikrochip av SVA.

Försäljning av skinn och kranie

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg, som gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Information om återstående tilldelning

Länsstyrelsens telefonsvarare ger information om när lodjuren är fällda och tilldelningen därmed är fylld, telefonnummer **010-224 8271 knappval 1**.

För att underlätta och effektivisera information om aktuell tilldelning och/eller avlysning under jakten, tillhandahåller Länsstyrelsen en SMS-tjänst. Jakttagare kan själva ansluta sig enligt följande:

Skicka SMS till telefonnummer: 0769447620

Ange följande meddelande: **Spara Förnamn Efternamn
LodjursjaktÖrebro2020**

Exempel: Spara Kalle Svensson Lodjursjakt2020

Obs! Varje uppgift separeras med ett mellanslag. Om du har två efternamn så ska du skriva ihop dem till ett ord utan mellanslag.

Observera att även om SMS-tjänsten används är jaktledaren skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvar för information om återstående tilldelning; telefonnummer **010-224 8271, knappval 1**.

Avlysning av jakten

Länsstyrelsen i Örebro avlyser jakten då lodjuren fällts eller påskjutits och avräknats, eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen och SMS-tjänsten.

Beskrivning av ärendet

I regeringens proposition *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) föreslås bland annat att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Målsättningen att tamdjurshållning inte påtagligt ska försvåras och att hänsyn ska tas till socioekonomiska aspekter. I propositionen framgår också regeringens bedömning att de stora rovdjuren har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, och att en aktiv förvaltning därmed kan genomföras.

Art- och habitatdirektivet

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat lodjur. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). Jakt får endast meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Lodjurspopulationen i Skandinavien och Sverige

Den 16 december 2013 fastställdes det nationella referensvärdet för lodjur till 870 individer (NV-009661-12). Referensnivån beskriver det lägsta antal som motsvarar en gynnsam bevarandestatus. Miniminivåerna sammantaget måste därför motsvara minst den nationella referensnivån och därmed säkerställa att de nationella målen inte underskrids.

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad. Under inventeringssäsongen 2018/2019 kvalitetssäkrades 257 familjegrupper av lodjur i Skandinavien (Frank och Tovmo 2019). Av familjegrupperna återfanns 55 i Norge och 202 i Sverige. Studier har visat att lodjursstammen har god genetisk status och inte är hotad på nationell nivå.

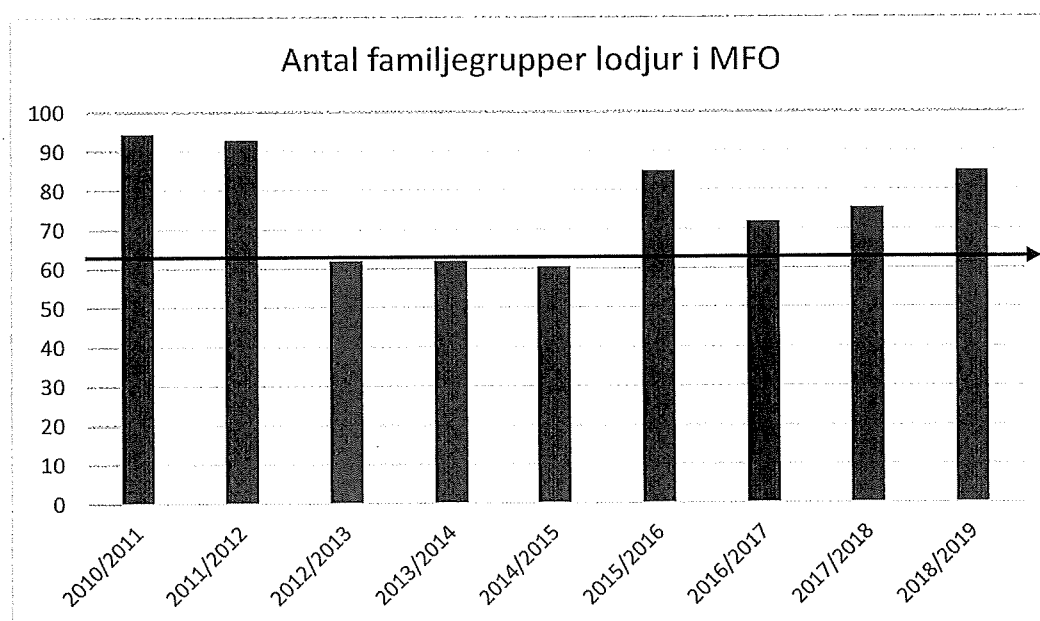
Lodjurspopulationen i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet

I mellersta förvaltningsområdet kvalitetssäkrades 85 familjegrupper. Detta innebär att lodjurspopulationen ligger över den av Naturvårdsverket beslutade miniminivån om 62 föryngringar. De nuvarande miniminivåerna gäller som längst till och med år 2024. De nationella målen för arten är att lodjursstammen ska ligga på eller över miniminivån på förvaltningsområdesnivå. Ett län som ligger under

sin miniminivå kan fatta beslut om licensjakt efter lodjur, förutsatt att förvaltningsområdets miniminivå ej äventyras.

Antal individer beräknas genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor som för mellersta rovdjursförvaltningsområdet motsvarar 5,48–6,24 lodjur per familjegrupp (Tovmo med fler 2018). Familjegrupper av lodjur utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt.

Lodjursstammen, mätt i antal familjegrupper, varierar mellan åren i det mellersta förvaltningsområdet (se Figur 1). Det beror delvis på naturlig variation i reproduktionen, men också på att det vissa år är svårt att inventera lodjur på grund av brist på bra spårnö.

Figur 1: Inventeringsresultat i mellersta förvaltningsområdet inventeringssäsongerna 2010/2011 till 2018/2019. Förvaltningsområdets miniminivå är av Naturvårdsverket beslutad till 62 föryngringar per år, miniminivån illustreras som en svart genomgående pil i figuren.

Samverkan mellan Länsstyrelserna

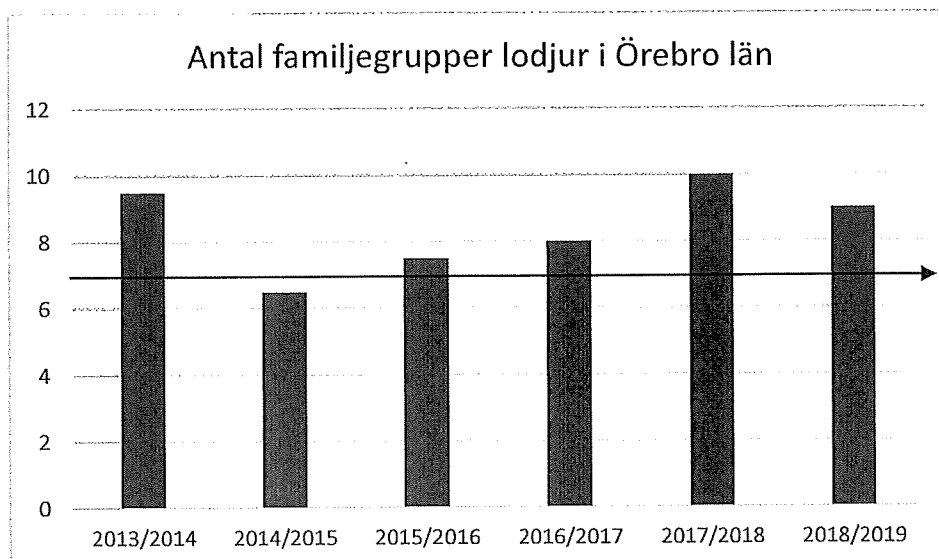
I enlighet med propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (Prop. 2012/13:191) samverkar länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (MFO) i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur (NV-04663-19), beslut om fastställande av miniminivåer för lodjur (NV-01525-18), fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen 2018/2019, respektive läns förvaltningsplaner,

beskattningsmodell för lodjur (Andrén 2019), gällande författningar samt målsättningarna i den svenska och internationella rovdjurspolitiken.

Lodjurspopulationen i Örebro län

Örebro län är en del av lodjurspopulationens kärnområde, och inventeringarna visar att lodjuren finns spridda över hela länet. Det bristande snötäcket i södra Örebro län innebär att inventeringen av lodjur vissa år försvåras betydligt, och att det då är högst troligt att det faktiska antalet föryngringar är högre än inventeringsresultatet.

Lodjursstammen i Örebro län, mätt i antal familjegrupper, har under senare år visat en ökande och stabiliserande trend, med en liten minskning mellan de två senaste inventeringssäsongerna. Under inventeringsperioden 2018/2019 dokumenterades 9 föryngringar i länet (se Figur 2), Lodjurspopulationen i Örebro län överskrider därmed miniminivån om 7 föryngringar för länet.

Figur 2: Inventeringsresultat i Örebro län inventeringssäsongerna 2013/2014 till 2018/2019. Länets miniminivå är av Naturvårdsverket beslutad till sju familjegrupper, illustrerat som en svart genomgående pil i figuren.

Nio föryngringar i länet motsvarar en population på cirka 54 lodjur. Inventeringsresultatet ger därmed utrymme för en begränsad licensjakt i Örebro län år 2020. Ett jaktuttag på sju lodjur bedöms inte påverka länets lodjurspopulation nämnvärt.

Länsstyrelsens bedömning

Licensjakts främsta syfte är att stabilisera populationsstorleken och därmed förebygga skador orsakade av lodjur på fårnäringen. Viss jakt på lodjur bedöms

också kunna ha en gynnsam effekt på rådjurspopulationen, framförallt i norra delen av länet. Genomförande av licensjakten efter lodjur är därför i linje med den regionala rovdjursförvaltningsplanen i Örebro län, samtidigt som de övergripande nationella målen för lodjursstammens utveckling beaktas.

Länsstyrelsen bedömer att antal lodjur i tilldelningen uppfyller jaktförordningens krav på lämplig hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Villkoren i beslutet möjliggör att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade former. Med detta beslut fortsätter Länsstyrelsen att bedriva en adaptiv förvaltning som tar hänsyn till ekologiska och samhällseliga faktorer, i enlighet med nationella och regionala målsättningar för arten

Beräkning av jaktuttag

Länsstyrelserna ska vid varje tillfälle bedöma om beslut om licens- eller skyddsjakt uppfyller de förutsättningar som anges i 23 a och 23 c §§ i jaktförordningen.

I rapporten "Beskattningsmodell för lodjur. Prognoser för lodjurspopulationen 2021 vid olika beskattningsnivåer under 2020" (Andrén 2019) anges effekterna av jakt på lodjurspopulationen vid olika beskattningsnivåer. För mellersta rovdjursförvaltningsområdet används en modell där tillväxttakten i lodjurspopulationen beror på tätheten av rådjur och lodjur samt biogeografisk region. Modellen bygger på beskattning av lodjur oavsett kön och ålder.

Enligt beskattningsmodellen resulterar ett jaktuttag på maximalt 50 lodjur inom mellersta rovdjursförvaltningsområdet i att det återstår cirka 84 (66-105) familjegrupper efter jakt. Förvaltningsområdets lodjurspopulation bibehålls därmed över miniminivån om 62 föryngringar, och lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus påverkas ej. Länsstyrelserna inom förvaltningsområdet bedömer även att det utöver licensjakten finns utrymme för skyddsjakt under 2020, om behovet skulle uppstå.

Lodjurspopulationen i Örebro län ligger enligt inventeringsresultaten 2018/2019 på nio föryngringar, vilket är över den fastställda miniminivån på sju föryngringar. Beslut om licensjakt på sju lodjur innebär därmed god marginal till miniminivån, och påverkar ej heller den regionala miniminivån om 62 individer, eller det nationella referensvärdet om 870 individer.

Antal angrepp i länet

Under de senaste tio åren har i medeltal fyra angrepp av lodjur på tamdjur skett årligen, med ett högsta antal på 13 angrepp under ett enskilt år. Under år 2019 har fyra angrepp inträffat, vid datum för detta beslut.

Annan lämplig lösning

Tamdjurshållning finns i hela Örebro län, men tätheten ökar mot de centrala och sydligare delarna av länet. Förutsättningar för att skydda tamdjursbesättningarna

är begränsad. Rovdjursavvisande stängsel försvårar för lodjur att ta sig in till djuren, men förhindrar dem inte helt. Stängsel har därför endast begränsad effekt mot angrepp av lodjur. Ljud- och ljusskrämmor är svåra att utvärdera, och är endast lämpliga för mindre fållor och under en begränsad tid. Boskapsvaktande hundar eller lamadjur kan vara en verksam förebyggande åtgärd mot angrepp, men det är i nuläget mycket få besättningar som vaktas på detta sätt.

Förebygga skador och förbättra möjlighet till samexistens

Att minska tätheten av lodjur i Örebro län där både varg och lodjur finns bedöms som nödvändigt för att minska risken för angrepp på tamdjur, och därigenom förbättra möjligheter till samexistens och minska människors oro kring rovdjur. En ökande lodjursstam ökar risken för angrepp och socioekonomiska kostnader, vilket kan leda till minskad acceptans. Då skador i första hand ska förebyggas genom ordinarie jakt bedömer länsstyrelsen att en begränsad licensjakt är en lämplig förvaltningsåtgärd för att minska risken för skador på får- och getnäringen i länet. Licensjakt kan även bidra till att minska predationstrycket på rådjur, framförallt i den norra länsdelen. Rådjur utgör det huvudsakliga bytesdjuret, och de nuvarande signalerna om en minskande rådjurspopulation i norra länsdelen kan framledes leda till att även lodjuren minskar, eftersom de två arterna påverkar varandra.

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur 2020 i den omfattning som anges i detta beslut inte kommer att innebära någon nämnvärd minskning av länets lodjurspopulation. Beslutet riskerar heller inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus eller att lodjurens utbredningsområde minskar nationellt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 5 b, 9 b, 23 c, 23 d, 24 a, 24 d och 49 §§ jaktförordningen (1987:905).
- Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt efter lo till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (NV-04663-19).
- Artikel 12 och 16 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet).
- Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för länsstyrelsernas beslut om licensjakt efter lo.

Naturvårdsverkets beslut (NV-01525-18) om fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområden och län.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding [REDACTED] (Örebro län) med enhetschef [REDACTED] som föredragande.

Vilthandläggare [REDACTED] och [REDACTED] samt länsjurist [REDACTED] har deltagit i beslutet.

Information

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen i Örebro, Stortorget 22, 701 86 Örebro, samt på Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/orebro

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Du kan överklaga beslutet

Överklagandet ska ske skriftligen och skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Örebro län.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 15 januari 2020. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnas överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Luleå.

I överklagandet ska du ange:

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- beslutsdatum och diarienummer för det beslut som överklagas
- hur och varför du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras.

E-postadress: orebro@lansstyrelsen.se (får ej överstiga 11 MB inklusive bilagor)

Postadress: Länsstyrelsen i Örebro län, 701 86 Örebro.

Bilagor

1. Jaktledarens ansvar

Sändlista (via e-post):

Naturvårdsverket

Länsstyrelserna i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Viltskadecenter

Polismyndighet region Bergslagen

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Viltförvaltningsdelegationen i Örebro län

Bilaga 1. Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:25) specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.

Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten lo till Länsstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen (1987:905).

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadeskjutning av lo, uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående loar med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter lo bedrivs. Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: **010-224 8271**.

Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet. Länk till lista över naturreservaten med tillhörande föreskrifter i Örebro län: <https://www.lansstyrelsen.se/orebro/natur-och-landsbygd/skyddad-natur.html>

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att ett lodjur fällt, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.